

Recensent: H.J.Lammers

Patricia Bouwhuis & Inge Verstraete: 'Asperger in beeld' Leerlingen met Asperger of POD-NOS in het voortgezet onderwijs. Uitgeverij Pica, Huizen 2010. ISBN 978907671597 NUR 770. Zie ook: <http://www.uitgeverijpica.nl> en <http://www.aspergerinbeeld.nl> (ASS/Autisme Spectrum syndroom/ Asperger/PO/1)

Soort boek/ziekte/stijl: In 12 in stripvorm getekende verhalen wordt, op vaak humorvolle wijze, inzicht gegeven in het denken en handelen van een leerling met het Asperger syndroom binnen het middelbaar onderwijs. Op subtiele wijze zijn tevens instructies verwerkt hoe de communicatie met dergelijke leerlingen te verbeteren is.

Pagina 51 t/m 64 geeft voor leerkrachten en ouders een duidelijke beknopte vaktechnische uiteenzetting en analyse over voorkomen en aard van het syndroom alsmede, in tabelvorm, een opsomming van aandachtspunten bij een groot aantal aspecten met daarbij mogelijke oplossingen. Boek van 64 pagina's.

Over de schrijvers: Patricia Bouwhuis-Ooyevaar is getrouwd en heeft twee zonen waarvan een, Marc, de diagnose Asperger heeft. Inge Verstraete is Steunpuntfunctionaris Autisme en werkzaam voor het REC 4.5.

Boekbespreking: Het syndroom Asperger (vernoemd naar een Oostenrijkse kinderarts 1906-1980) valt onder het autisme spectrum syndroom (ASS), een diep doordringende ontwikkelingsstoornis in de informatieverwerking in de hersenen, waardoor de wereld vaak heel anders beleefd wordt dan ze in werkelijkheid is.

Kenmerken zijn (blz.51):“

- . een gebrek aan inlevingsvermogen
- . weinig vaardigheden om vriendschap te sluiten
- . eenzijdige conversatie
- . enorme belangstelling voor bepaalde onderwerpen
- . onhandige motoriek
- . bijzondere spraak..

Dit leidt tot

- . problemen in de sociale interactie
- . stereotype patronen van gedrag”

Voor een opgroeiende jonge persoon met het asperger syndroom is een duidelijke vaste structuur, met daarbinnen heldere, duidelijke, op vaste tijdstippen vastgelegde, simpele procedures essentieel. Hij is zeker in staat zich hieraan te houden en afspraken kunnen geleidelijk aan uitgebreid worden. Ze zijn voor hem de belangrijkste houvast. Het onvoorbereid moeten afwijken hiervan doet paniek ontstaan met ongecontroleerde reacties zoals bijvoorbeeld het zich terugtrekken in zijn eigen wereld. In deze wereld heeft hij zijn eigen opvattingen en regels opgebouwd, gebaseerd op zijn interpretatie van eigen waarnemingen. Uiteraard wil hij gelijk zijn aan zijn leeftijdsgenoten en probeert deze op zijn eigen wijze, binnen zijn eigen normen te imiteren. Dat kan voor derden tot onbegrijpelijke situaties en misverstanden leiden. 12 van dergelijke situaties worden in stripvorm beschreven.

Wat viel op: De strip over de leraar in de stress omdat hij een ‘autist’ in de klas krijgt. Een ervaren collega legt uit dat dit met enig begrip en geduld geen probleem hoeft te zijn en zegt geruststellend ‘soms is een complimentje al voldoende’, waarop de gestreste leraar antwoordt ‘maar ik heb er nog dertig in mijn klas’.

Dit is een voorbeeld van de diepgewortelde opvatting dat kinderen met een (geestelijke) handicap naar het speciale onderwijs moeten en niet op een “gewone” school thuis horen. Niet alleen bij leerkrachten, die geen extra werkbelasting willen denken aan te kunnen, maar ook bij ouders die bang zijn dat het onderwijs aan hún kind zal lijden doordat te veel aandacht aan de gehandicapte moet worden besteed.

Natuurlijk, een autistisch kind vergt een aangepaste benadering, daarvoor is kennis van aard en voorkomen van autisme nodig, inleving in de belevingswereld van het kind, toewijding en geduld om stap voor stap de structuur waarbinnen het kind leeft uit te breiden. Dit geldt zowel voor leerkrachten als voor de omgevende leerlingen. Autisten zijn leergierig, willen niet anders zijn dan anderen. Daarvoor is het verkeren in de “gewone, normale” wereld een vereiste.

De aard en ernst van het syndroom kunnen uiteraard zo ernstig zijn dat plaatsing in het bijzondere onderwijs noodzakelijk is, maar niet eerder dan dat alle andere mogelijkheden uitgeput zijn.

Citaten: (Achterkaft): “In dit toegankelijke stripboek komen situaties uit de schoolpraktijk aan de orde: waar loopt Marc tegenaan, wat merkt zijn omgeving aan hem en hoe kunnen zij rekening met hem houden? Begrip en acceptatie zijn belangrijk en maakt de wereld voor deze jongeren een stuk leefbaarder”.

(Voorwoord, Karel Berkhout, journalist met een autistische zoon): “Als leerkrachten zich indertijd dit boek hadden eigen gemaakt, had mijn zoon op zijn school kunnen blijven. Dan had hij veel kunnen keren van zijn klasgenoten, vooral sociale vaardigheden”.

(Inleiding, Inge Verstraete): Het gebruik van stripverhalen (*social scripts*) ter ondersteuning van de communicatie met kinderen met autisme is een veelgebruikte en bewezen methode. Patricia Bouwhuis-Ooyevaar heeft een zoon met Asperger die op het voortgezet onderwijs zit. Zij tekent al sinds zijn kleutertijd strips ter verduidelijking en ter ondersteuning van de communicatie en binnen sociale situaties. Haar zoon reageert er goed op en Patricia krijgt vrijwel dagelijks inspiratie voor nieuwe situaties om te verwerken in een stripverhaal”.

Extra: Naast de stripboeken van Patricia Bouwhuis (“Asperger in beeld” en “Planeet Asperger”) heeft de Uitgeverij Pica ook van andere auteurs boeken op de markt gebracht welke gaan over meerde verschillende aspecten van autisme en aan autisme verwante stoornissen en heeft daarmee een expertise op het uitgeven van publicaties op dit vakgebied opgebouwd.
(www.uitgeverijpica.nl)